

Қазақстан Республикасы мен Кувейт Мемлекеті арасындағы Инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімді бекіту туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2000 жылғы 22 ақпан N 36-II

Эль-Кувейтте 1997 жылғы 31 тамызда жасалған Қазақстан Республикасы мен Кувейт Мемлекеті арасындағы Инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісім бекітілсін.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Қазақстан Республикасы мен Кувейт Мемлекеті арасындағы
инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы
Келісім

(ҚР халықаралық шарттары бюллетені, 2001 ж., N 4, 30-құжат)
(1999 жылғы 1 мамырда күшіне енді - "Дипломатия жаршысы" ж.,
Арнайы шығарылым N 2, 2000 жылғы қыркүйек, 93 бет)

Қазақстан Республикасы мен Кувейт Мемлекеті, (бұдан әрі "Уағдаласушы Мемлекеттер" деп аталатын),

- олардың арасындағы экономикалық ынтымақтастықты дамыту үшін, атап айтқанда, Уағдаласушы Мемлекеттің бірінің инвесторларының екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағындағы инвестициялары үшін қолайлы жағдайлар жасауды көздей отырып,

- инвестицияларын көтермелеу және өзара қорғау екі мемлекеттің іскер инициативасын көтермелеуге және игілігін арттыруға көмектесетінін мойындай отырып,

төмендегілер жөнінде келісті:

1-бап
Анықтамалар

Осы Келісімнің мақсаттары үшін:

1. "Инвестициялар" термині бір Уағдаласушы Мемлекеттің аумағындағы меншікте тұрған не болмаса екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторының тарапынан тікелей немесе жанама бақыланатын активтердің немесе құқықтардың барлық түрлерін білдіреді және:

(а) қозғалмалы немесе қозғалмайтын мүлік, сондай-ақ соған байланысты жалдау, ипотека, ұстап қалу құқығы, кепілдіктер сияқты мүліктік құқықтар және Уағдаласушы Мемлекеттердің заңдарына сәйкес басқа да құқықтар;

(б) компаниялар, акциялар, салымдар, акционерлік қатысудың басқа да нысандары, сондай-ақ облигациялар, үлестер және компаниядағы борыштар бойынша проценттердің басқа да түрлері және басқа да қарыздар мен заемдар, сондай-ақ Уағдаласушы Мемлекеттің кез келген инвесторы берген құнды қағаздар;

(в) ақшалай талаптар және кез келген активтерге талаптар немесе экономикалық құндылығы бар келісім-шартқа сәйкес орындау туралы талаптар;

(г) интеллектуалдық меншікке құқықтар, бірақ авторлық құқықтармен шектелмей, саудалық белгілер, патенттер, өнеркәсіптік жобалар мен үлгілер, техникалық процестер, ноу-хау, коммерциялық құпиялар, сауда атаулары және гудвилді қоса алғанда;

(д) заңдарға, келісім-шартқа немесе заңға сәйкес берілген қандай да бір лицензиялардың не болмаса рұқсаттардың негізінде кез келген құқықтар, табиғи ресурстарды барлауға, іздестіруге, өндіруге немесе пайдалануға құқықтарды, сондай-ақ басқа бір экономикалық немесе коммерциялық қызметті не болмаса қызмет көрсетуді жүзеге асыру жөніндегі құқықтар сияқты тұрған немесе нысаны бар активтерді немесе құқықтарды қамтиды.

"Инвестициялар" терминінің сонымен бірге реинвестициялар мақсатында ұсталып қалатын, бұдан әрі терминдер ретінде берілетін "табыстарға", сондай-ақ "таратудан" түскен пайдаға да қатысы бар.

Активтер инвестицияланатын немесе реинвестицияланатын кездегі нысанның кез келген өзгерістері олардың инвестициялар ретіндегі сипатына әсер етпеуге тиіс.

2. "Инвестор" термині Уағдаласушы Мемлекетке қатысты:

(а) мемлекетке тиістілігі бар немесе осы Уағдаласушы Мемлекеттің оның қолданыстағы заңдарына сәйкес азаматы болып табылатын жеке тұлға;

(б) Кувейт Мемлекетінің Үкіметі;

(в) осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңдарына және ережелеріне сәйкес институттар, дамыту қорлары, агенттіктер, қорлар сияқты тағайындалған немесе құрылған және заңға сәйкес басқа да мекемелер мен органдар, сондай-ақ компаниялар сияқты кез келген заңды тұлға.

3. "Компания" термині оның қаржылық пайданы алу үшін құрылған-құрылмағанынан және аталған компанияның жеке немесе мемлекеттік болып табылатын-табылмайтындығынан не болмаса жеке меншікте тұрғанынан не Уағдаласушы Мемлекет инвесторлары бақылау жасайтын-жасамайтындығынан тәуелсіз Уағдаласушы Мемлекеттің заңдарымен сәйкес құрылған кез келген заңды тұлғаны білдіреді және корпорацияны, трастты, әріптестікті, жеке иеленуді, филиалды, бірлескен кәсіпорынды, ассоциацияны немесе басқа да осыған ұқсас ұйымды қамтиды.

4. "Табыстар" термині төлем нысанынан тәуелсіз, атап айтқанда, бірақ пайданы, проценттерді, капитал өсімінен табыстарды, дивидендтерді, роялтиді, сондай-ақ басқаруды, техникалық көмекті немесе төлемдердің басқа да түрлерін не болмаса комиссиялық, сондай-ақ оның түрінен тәуелсіз заттай төлемді қамтуға міндетті емес, инвестициялар нәтижесінде алынған қаражатты білдіреді.

5. "Тарату" термині инвестициялардан толық немесе ішінара бас тарту мақсатында жүзеге асырылатын тапсыруды білдіреді.

6. "Аумақ" термині халықаралық құқыққа сәйкес белгіленген аумақтық сулардан тыс кез келген аймақты немесе Уағдаласушы Мемлекеттің заңдары бойынша соңынан Уағдаласушы Мемлекет өз егеменді құқықтарын немесе юрисдикциясын жүзеге асыра алатын аумақ ретінде белгіленуі мүмкін кез келген аумақты қоса алғанда, Уағдаласушы Мемлекеттің аумағын білдіреді.

7. "Еркін өтімді валюта" термині Халықаралық валюта қоры Келісімнің баптарына сәйкес және оған енгізілген кез келген өзгеріске сәйкес еркін пайдаланылатын валюта ретінде Халықаралық Валюта Қоры мезгіл-мезгіл белгілейтін кез келген валютаны білдіреді.

8. "Кідіртусіз" термині төлемдерді аудару барысында қажетті формальдылықтарды аяқтау үшін әдетте талап етілетін кезеңді білдіреді. Жоғарыда аталған кезең аударуға сұрау салынған күні басталады және бір айдан аспайды.

2-бап

Инвестицияларға рұқсат беру және көтермелеу

1. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет өз аумағындағы қолданыстағы заңдары мен ережелеріне сәйкес екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторының инвестицияларына рұқсат етеді және көтермелейді.

2. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет оның аумағына енгізілген инвестицияларға қатысты оның заңдары мен ережелерінде белгіленуі мүмкін көлемде, сол мерзімдерде және сол шарттарда, қажетті барлық рұқсаттарды, келісімді, мақұлдауды, лицензияларды және өкілеттіктерді береді.

3. Уағдаласушы Мемлекеттер олардың тиісті аумақтарының шектерінде инвестициялық мүмкіндіктерді ынталандыру мен көтермелеу үшін олар қажет деп санайтын кез келген әдісте бір-бірімен консультация жасай алады.

4. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет жеке тұлғалардың келуіне, болуына және жұмысына қатысты оның заңдары мен ережелеріне сәйкес, негізгі персоналдың өтініштерін, мемлекеттік тиістілігіне немесе азаматтығына байланыссыз, оның аумағына инвестициялау мақсатында келу, уақытша болу және оның аумағында жұмыс үшін қабылданған басқарушы және техникалық персоналды қоса алғанда, тиісті түрде зерттейді және қарайды. Осы негізгі персоналдың отбасы мүшелеріне қабылдаушы Уағдаласушы Мемлекетке келу және уақытша болуға қатысты жасалатын режим берілуге тиіс.

5. Инвестицияларға байланысты тауарларды немесе адамдарды тасымалдау қажет болған жағдайда әрбір Уағдаласушы Мемлекет рұқсат етілген шектерде оның тиісті заңдары мен ережелеріне сай екінші Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорындарына осындай тасымалдауға рұқсат береді.

3-бап

Инвестицияларды қорғау

1. Уағдаласушы Мемлекеттің бірінің инвесторларының инвестицияларына екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында халықаралық құқықтың жалпы жұрт таныған принциптеріне және осы Келісімнің ережелеріне толық сәйкес әрқашан әділ және теңдей режим, сондай-ақ толық қорғау және қауіпсіздік жасалуға тиіс. Уағдаласушы Мемлекеттердің бірде-бірі ешқандай түрде инвестицияларды пайдалануды, басқаруды, жүргізуді, жұмыс істеуді, кеңейтуді, сатуды немесе басқа да орналастыруды төрелік не болмаса кемсітушілік шараларын қолдану жолымен бұзбайтын болады.

2. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет оның аумағында екінші Уағдаласушы Мемлекеттің инвесторлары жүзеге асыратын инвестицияларға қатысы бар немесе тікелей әсер ететін барлық заңдарды, ережелерді, сот шешімдерін, әкімшілік

ережелерді, директиваларды, процедураларды және негізгі бағыттарды назарға жеткізеді.

3. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет инвестицияларға қатысты талаптар қою және құқықтарды жүзеге асыру үшін пәрменді құралдарды қамтамасыз етеді. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет екінші Уағдаласушы Мемлекеттің инвесторларына өз сот органдарына, әкімшілік соттар, агенттіктерге және төрелік өкілеттігі бар басқа да құрылымдардың бәріне өтініш жасау құқығын, сондай-ақ олардың инвестицияларына қатысты талаптар қою және құқықтарды жүзеге асыру мақсатында қолданыстағы заңдарға және ережелерге сәйкес мамандығы бар адамдарға өз қалауы бойынша санкция бергізу құқығына кепілдік береді.

4. Уағдаласушы Мемлекеттердің бірде-бірі екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторларының инвестицияларын жасау, сатып алу, кеңейту, пайдалану, басқару, жүргізу немесе қызмет етуі үшін шарт ретінде энергияны, отынды немесе өндірістің басқа да құралдарын, көлікті сатып алуды шектеуді талап етуі мүмкін не болмаса оның аумағында не одан тысқары жерлерде өнімді жүзеге асырудың кез келген шектеуіне бағытталған, не болмаса өзінің меншікті инвесторларының немесе үшінші бір елдердің инвесторларының инвестицияларының игілігіне бағытталған іс-қимылдарды жасауға және екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторларының инвестицияларына қатысты кемсітушілік сипаты бар кез келген басқа да мәжбүр етушілік шараларды қолдана алмайды.

Бұдан басқа қабылдаушы Уағдаласушы Мемлекет аумағындағы инвестицияларға олардың өмір сүру қабілетіне зиян келтіруі немесе оларды пайдалануға, басқаруға, жүргізуге, жұмыс істетуге, кеңейтуге, сатуға немесе кез келген басқа орналасуына теріс әсерін тигізуі мүмкін талаптар қойылмауға тиіс.

5. Қабылдаушы Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында екінші Уағдаласушы Мемлекеттің инвесторларының инвестицияларына халықаралық құқықтың тиісті құқықтық процедуралары мен принциптеріне сәйкес сондай-ақ, осы Келісімнің тиісті ережелеріне сәйкес қабылданатын шараларды қоспағанда, секвестр, тәркілеу немесе кез келген басқа да осыған ұқсас шаралар қолданылмауы тиіс.

6. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет өз аумағындағы екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторларының тарапынан инвестицияға қатысты ол қабылдай алатын барлық міндеттемелер мен кепілдіктерді сақтайтын болады.

4-бап

1. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет оның аумағындағы екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторларының тарапынан жүзеге асырылған инвестицияларды пайдалануға, басқаруға, жүргізуге, жұмыс істетуге, кеңейтуге және сатуға, сондай-ақ кез келген басқа орналастыруға қатысты ол осындай жағдайларда өзінің меншікті инвесторларының немесе кез келген үшінші мемлекеттің инвесторларының инвестицияларына жасайтын режимінен мейлінше қолайлысын жасайды.

2. Сонымен бірге осы Баптың ережелері Уағдаласушы Мемлекеттердің бірін екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторларына:

(а) Уағдаласушы Мемлекеттердің бірі қатысушысы болып табылатын немесе болуы мүмкін кез келген кедендік одақтан, экономикалық одақтан, еркін сауда аймағынан, валюта одағынан немесе кез келген аймақтық экономикалық келісімнің кез келген басқа нысанынан;

(б) кез келген халықаралық аймақтық және екі жақты келісімнен немесе осыған ұқсаған басқа да келісімнен, сондай-ақ салық салуға толық немесе ішінара қатысы бар ішкі заңдардан туындайтын қандай да бір режимнің, преференциялардың және артықшылықтардың басымдылығын беруге міндеттейді деп түсінілмеуге тиіс.

5-бап

Зиян немесе шығын үшін өтемақы

1. Егер Уағдаласушы Мемлекеттердің бірінің инвесторлары жүзеге асырып жатқан инвестицияларға екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағындағы соғыстың немесе басқа қарулы жанжалдың, төтенше жағдайдың, көтерілістің, қоғамдық тәртіпті бұзушылықтың, бүліктің, жаппай тәртіпсіздіктердің не болмаса басқа да осыған ұқсас оқиғалардың нәтижесінде зиян немесе шығын келтірілсе, екінші Уағдаласушы Мемлекет реституцияға, өтемақыға, есесін толтыруға немесе басқа да реттеуге қатысты

өз инвесторларына не болмаса кез келген үшінші мемлекеттің инвесторларына жасағаннан қолайлылығы кем болмайтын мейлінше қолайлы режимді жасайды.

2. Осы тармақта аталған кез келген оқиғаларда Уағдаласушы Мемлекеттің

бірінің инвесторлары, 1-тармақтың ережелерін қозғамай, екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында:

(а) олардың меншігін немесе оның бір бөлігін оның күштері немесе өкімет орындары реквизициялаған;

(б) олардың меншігін немесе оның бір бөлігін ұрыс қимылдарынан болмаған немесе қажеттілік талабы тумаған жағдайда оның күштері немесе өкімет орындарының жоюы нәтижесінде зиян немесе шығын шегіп жатса,

дереу реквизицияның немесе олардың меншігін жоюдың нәтижесінде шеккен зиянның немесе шығынның есесі әділ, барабар және тиімді түрде толтырылуға тиіс.

6-бап

Экспроприация

1. (а) Уағдаласушы Мемлекеттің бірінің инвесторларының екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында жүзеге асырылған инвестицияларын, осы Уағдаласушы Мемлекеттің ішкі қажеттіліктеріне қатысты мемлекеттік мүдделерде кідірусіз барабар және тиімді өтемақымен және осындай шаралар кемсітушіліксіз негізде әрі қолданылып жүрген құқықтық процедураларға сәйкес жүзеге асырылатын жағдайдан басқа, екінші Уағдаласушы Мемлекет экспроприацияламайды, мемлекет меншігіне алмайды, ие болу құқығынан айырмайды немесе экспроприацияға, мемлекет меншігіне алынуға не болмаса ие болу құқығынан айыруға (бұдан әрі "экспроприация" деп аталатын) барабар тікелей немесе жанама шараларға мәжбүр етпейді;

(б) Мұндай өтемақы экспроприацияланған инвестициялардың нарықтық құнын көрсетуге және экспроприация туралы алдында ғана хабарландыру берілген кезеңге экспроприацияланған инвестициялардың әділ нарықтық құнының негізінде халықаралық тұрғыда танылған принциптерге сәйкес белгіленуге әрі есептелуге тиіс. Мұндай өтемақы бағалау күніне валюта айырбастаудың жалпы нарықтық валюталық ставкасының негізінде инвестор таңдаған еркін өтімді валютада есептелуге және нарықтық негізде белгіленген коммерциялық ставка бойынша проценттерді қамтуға тиіс, бірақ ақыр соңында экспроприация күнінен бастап төлем күніне дейін "Либордың

" ағымдағы проценттік ставкасынан немесе оның эквивалентінен кем болмайды;

(в) Егер жоғарыда аталған нарықтық әділ құн оңай белгілене алмаса, өтемақы инвестицияланған капитал, инвестициялардың сипаты мен ұзақтығын, құнының есесін толтыру, құнын көтеру, ағымдағы табыстар, дисконтты ақшалай құн, номиналдық құн және гудвил сияқты барлық тиісті факторлар мен жағдайларды ескере отырып, теңдік принципіне белгіленуге тиіс.

Өтемақының соңғы белгіленген сомасы инвесторға дереу төленуге тиіс.

2. 1-тармақта аталған принциптер тұрғысында және инвестордың осы келісімнің 9-бабында көзделген құқықтарын қозғамай, зиян шеккен инвестор, оның инвестицияларының құнын және экспроприацияны жүзеге асырушы Уағдаласушы Мемлекеттің сот немесе басқа да құзыретті және тәуелсіз органдарының өтемақыны төлеуін қоса алғанда, оның ісін дереу қараудың құқына ие болуға тиіс.

3. Бұдан да анығырақ болу үшін, экспроприацияға екінші Уағдаласушы Мемлекеттің инвесторы инвестицияларды жүзеге асырып жатқан акцияларға, салымдарға, үлестерге және басқа да құқықтарға немесе проценттерге ие болуды қоса алғанда, Уағдаласушы Мемлекеттің өз аумағындағы қолданыста жүрген заңдарға сәйкес құрылған компаниялардың немесе кәсіпорындардың активтерін экспроприациялаған жағдайлар кіреді.

4. Осы Келісімнің мақсаттары үшін "экспроприация" терминіне, сондай-ақ *de facto* жүзінде тәркілеу немесе экспроприациялық нәтижесі бар, оның кезінде бұлардың іс-қимылдары инвесторды іс жүзінде оны меншігінен, оның инвестицияларына қатысты бақылау мен елеулі жеңілдіктерден айыру немесе инвестицияларды тоқтату және жауып тастау не болмаса инвестицияларға соттық немесе шектен тыс салық алу, инвестициялардың бәрін немесе бір бөлігін міндетті түрде сату, не болмаса осыған ұқсас іс-қимылдар не шаралар сияқты инвестициялардың экономикалық құнына зиян немесе шығын әкелуі мүмкін, Уағдаласушы Мемлекет тарапынан араласу не болмаса реттеу шаралары да кіреді.

7-бап

Инвестицияларға қатысты төлемдерді аудару

1. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет екінші Уағдаласушы Мемлекеттің инвесторларына инвестицияларға байланысты оның аумағына немесе оның аумағынан тыс жерлерге,

төмендегі аударымдарды қоса алғанда, төлемдердің еркін аударымына кепілдік береді:

- (а) инвестицияларды басқару мен дамытуды қолдау үшін бастапқы капитал, сондай-ақ кез келген қосымша капитал;
- (б) табыстар;
- (в) несие беру туралы келісімге сәйкес жүзеге асырылған негізгі және жинақталған проценттік төлемдердің амортизациясын қоса алғанда, келісім-шартқа сәйкес төлемдер;

(г) 1-баптың 1-тармағында (г) көзделген құқықтарға қатысты роялти және комиссиялық;

(д) инвестицияларды түгел немесе оның бір бөлігін сатудан немесе таратудан түскен пайда;

(е) инвестицияларға байланысты шетелден тартылған персоналдың жалақысы мен сыйақысының басқа түрі;

(ж) 5 және 6-баптарға сәйкес өтемақылардың төлемі;

(з) 8-баппен көзделген төлемдер; және

(и) дауларды шешуден туындайтын төлемдер.

2. 1-тармаққа сәйкес төлемдердің аударымы, заттай түрдегі төлемдерді қоспағанда, еркін өтімді валютада кідірусіз және шектеусіз жүргізілуге тиіс. Талап етіліп отырған аударымдарды жүзеге асыру кезінде мұндай кідіріс болған жағдайда зиян шеккен инвестор осы кідірудің кезеңі үшін процент алу құқығына ие болуға тиіс.

3. Аудару аударылуы қажет валютаны аудару күніне қарау қабылдаушы Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында қолданыста жүрген "спот" валюталық нарықтық ставка бойынша жүзеге асырылуға тиіс.

Шетелдік валютаны айырбастау үшін рынок болмаған жағдайда қолданылатын ставка ішкі инвестицияларға қолданылатын ең соңғы ставканы немесе Халықаралық Валюта қорының ережелеріне сәйкес белгіленген айырбастау ставкасын, не болмаса қарыз алудың арнайы құқықтарына валютаны немесе АҚШ долларын өтімді ету үшін, инвестордың қалауына байланысты, айырбас ставкасын құрайтын болады.

8-бап

Суброгация

1. Егер Уағдаласушы Мемлекет, оның өкілетті агенттігі немесе осы Уағдаласушы Мемлекетте ("Өтеуші Тарап") ол тағайындаған және құрған кез келген басқа тарап екінші Уағдаласушы Мемлекеттің ("Қабылдаушы Мемлекет") аумағындағы инвестицияларға қатысты ол өзіне алған өтемақыға немесе кепілдікке сәйкес төлемдерді жүзеге асырса, Қабылдаушы Мемлекет:

(а) Өтеуші Тарапқа, заңға немесе осы инвестициялардан туындайтын барлық құқықтар мен талаптардың құқықтық мәмілесіне сәйкес тапсыруды;

(б) Өтеуші Тараптың барлық құқықтарды жүзеге асыру және талаптар қою, сондай-ақ суброгацияға қарай инвестицияларға қатысты өзіне барлық міндеттемелерді алу құқын таниды.

2. Өтеуші Тарап барлық жағдайларда мыналарға:

(а) жоғарыда аталған 1-тармақта көзделгендей, бір-біріне беру негізінде алынған құқықтар мен талаптарға, сондай-ақ оларда бар міндеттемелерге қатысты сол режимге;

(б) осы құқықтар мен талаптарға сәйкес алынған кез келген төлемдерге құқы болуға тиіс;

өйткені бастапқы инвестор аталған инвестицияларға қатысты осы Келісімнің негізінде бұл құқықтарға ие болды.

9-бап

Уағдаласушы Мемлекет пен инвестордың арасындағы дауларды шешу

1. Уағдаласушы Мемлекет мен екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторының арасында біріншінің аумағындағы соңғының инвестицияларына қатысты даулар мүмкіндігінше достық әдіспен шешілуге тиіс.

2. Егер мұндай даулар дау тараптарының бірі екінші тарапқа жазбаша мәлімдеме жіберу жолымен достық қалыпта шешілуді талап еткен күннен бері алты айлық кезең ішінде шешілмесе дау инвестор-тараптың таңдауы бойынша шешу үшін келесі әдістердің бірі арқылы:

(а) дауды шешу жөніндегі алдын ала келісілген кез келген қолданыстағы процедураға сәйкес;

(б) осы Баптың келесі тармақтарына сәйкес халықаралық төрелікке берілуге тиіс.

3. Егер инвестор дауды шешу үшін халықаралық төрелікке өтініш жасамақ болса, ол келесі органдардың бірінің дауды шешуіне жазбаша түрде өзінің келісімін береді:

(а)(1) Егер екі Уағдаласушы Мемлекет Вашингтон Конвенциясының қатысушылары болып табылса және Вашингтон Конвенциясын осы дауға қолдануға болатын болғанда, 1965 жылғы 18-наурызда Вашингтонда қол қою үшін ашылған Мемлекеттер мен басқа мемлекеттер азаматтарының арасына туындайтын инвестициялық дауларды шешу жөніндегі конвенцияға ("Вашингтон Конвенциясы") сәйкес құрылған Инвестициялық дауларды шешу жөніндегі халықаралық орталық ("Орталық");

(2) Егер инвестордың Уағдаласушы Мемлекеті немесе дау тарабы - Уағдаласушы Мемлекет, бірақ екеуі де емес, Вашингтон Конвенциясының қатысушылары болып табылса, Орталық Хатшылығының сот ісін қарауды жүзеге асыруы үшін Қосымша өкілеттіктерді реттейтін ережелерге сәйкес Орталық;

(б) БҰҰ-ның Халықаралық сауда құқығы жөніндегі комиссиясының (ЮНСИТРАЛ) төрелік ережелеріне ("Ережелер") сәйкес құрылған Төрелік сот, өйткені бұл ережелерді дау тараптары өзгертуі мүмкін (Ережелердің 7-бабында көзделгеніндей Тағайындалған орган "Орталықтың" Бас хатшысы болып табылады);

(в) осы дау тараптардың арасындағы өзара келісілген кез келген төрелік институтының төрелік ережелеріне сәйкес құрылған Төрелік сот.

4. Инвестордың 3-тармаққа сәйкес төреліктің қарауына дауды жібере алатынына қарамастан, ол төрелік іс қараудың басталуына дейін немесе соның кезінде дау тарабы - Уағдаласушы Мемлекеттің сотына немесе әкімшілік сотына өз құқықтары мен мүдделерін сақтау мақсатында, бұған қандай да бір зиянды өтеу жөніндегі талаптарды қоспағанда, уақытша соттық тыйым салу үшін өтініш жасай алады.

5. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет осымен инвестициялық дауды 3 а) және (б) тармағына сай немесе 3 (в) тармаққа сәйкес осы дауды екі тараптың өзара келісімі бойынша инвестордың таңдауына сәйкес міндетті күші бар төреліктің қарауына беруге сөзсіз өзінің келісімін береді.

6. (а) 5-тармаққа сәйкес берілген келісім, сондай-ақ 3-тармаққа сәйкес берілген келісім дау тараптарының жазбаша келісімінің талаптарына жауап беруге және Вашингтон Конвенциясының II бөлігінің ережелеріне, Қосымша өкілеттік ережелеріне, 1958 жылғы 10-маусымда Нью-Йоркта қабылданған Халықаралық Төрелік шешімдерді тану және қабылдау жөніндегі БҰҰ Конвенциясының 2-бабының ("Нью-Йорк Конвенциясы") және ЮНСИТРАЛ Төрелік ережелері 1-бабының ережелеріне сәйкес келу керек.

(б) Осы Бапқа сәйкес дау тараптары өзара келіскен кез келген Төрелік іс қарау Нью-Йорк Конвенциясына қатысушы-мемлекетте өтуге тиіс. Төреліктің қарауына ұсынылған талаптар Нью-Йорк Конвенциясының 1-бабына сәйкес коммерциялық қарым-қатынастар мен мәмілелерден туындаушы ретінде қаралуға тиіс.

(в) Уағдаласушы Мемлекеттердің бірде-бірі, екінші Уағдаласушы мемлекет

осындай дау бойынша өтелуге тиіс төлемнен жалтара бастамаса, кез келген төрелік сотқа қатысты дипломатиялық қорғауды жасамайды немесе халықаралық талапты қоймайды. Мұнымен бірге осы тармақшадағы дипломатиялық қорғауға мақсаты дауды шешуге көмектесу ғана болып табылатын, ресми емес дипломатиялық алмасулар кірмейді.

7. Осы Бапқа сәйкес тағайындалған Төрелік сот дау мәселелерін дау тараптарымен келісілген құқықтың нормаларына сәйкес қарайды. Мұндай келісушілік болмағанда жеке құқық нормалары және халықаралық құқықтың осы Келісімнің тиісті ережелерін ескере отырып қолданыла алатын, жұрт таныған нормалары пайдаланылуы мүмкін.

8. Вашингтон Конвенциясының 25-бабының (2) (б) мақсаттары үшін, 6-тармақпен көзделген жазбаша келісімнің күнінен қарай дау тарабы - Уағдаласушы Мемлекетінің мемлекеттік тиістілігіне ие және оның осы Уағдаласушы Мемлекеттің арасында дау туғанға дейін екінші Уағдаласушы Мемлекеттің инвесторлары бақылап отырған жеке тұлғадан өзге, инвестор "екінші Уағдаласушы Мемлекеттің мемлекеттік тиістілігіне ие" ретінде қаралуға тиіс және Қосымша өкілеттіктер ережелерінің 1-бабына (6) сәйкес " екінші мемлекеттің мемлекеттік тиістілігіне ие" ретінде қаралады.

9. Проценттерді беру туралы шешімді енгізе алатын төрелік соттың шешімдері дау тараптары үшін соңғы және міндетті болып табылады. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет кідіртпей осы шешімді орындайды және өз аумағында осы шешімнің тиімді түрде еркінен тыс орындалуын қамтамасыз етеді.

10. Уағдаласушы Мемлекет пен екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторының арасындағы инвестициялық дауға қатысты кез келген шешімді немесе анықтауды кез келген іс қарау, соттық, төрелік барысында немесе өзге де мәжбүр етушілікпен орындау кезінде Уағдаласушы Мемлекет қорғану ретінде өзінің егемендік тиіспеушілігін пайдаланбайды. Кез келген қарсы талап немесе сот есебінің құқығы мүдделі инвестордың қамсыздандыру туралы келісім-шартқа сәйкес өтемді немесе қандай да бір үшінші тарап мәлімдеген зиянның барлығына немесе бір бөлігіне өзге де өтемақыны алған-алмаған, оның мемлекеттік немесе жеке болып табылатынынан тәуелсіз, екінші Уағдаласушы Мемлекетті және оның бөлімшелерін, агенттіктерін немесе делдалдарды тағайындауды қоса алғанда, фактісіне негізделуі міндетті емес.

10-бап

1. Уағдаласушы Мемлекеттер осы Келісімді түсіндіруге және қолдануға қатысты кез келген дауларды мүмкіндігінше консультациялар өткізу немесе басқа дипломатиялық жолмен шешуге тиіс.

2. Егер дау Уағдаласушы Мемлекеттердің бірі осындай консультацияларды өткізу немесе осындай дауды басқа дипломатиялық жолмен шешу туралы сұрау салған күннен кейін келесі алты айдың ішінде шешілмесе және, егер Уағдаласушы Мемлекеттер жазбаша түрде өзгесі туралы уағдаласпаған болса, Уағдаласушы Мемлекет екінші Уағдаласушы Мемлекетке жазбаша мәлімдеу жолымен дауды осы келісімнің келесі ережелеріне сәйкес *ad hoc* төрелігінің қарауына тапсырады.

3. Төрелік сот келесі түрде құрылады:

әрбір Уағдаласушы Мемлекет бір өкілден тағайындайды және осы екі өкіл екі Уағдаласушы Мемлекет төрелік соттың Төрағасы етіп сайлайтын үшінші мемлекеттің азаматына қатысты мәселені шешеді. Бұл өкілдер екі ай ішінде, ал Төраға Уағдаласушы Мемлекеттердің бірі екінші Уағдаласушы Мемлекетке дауды төрелік соттың қарауына тапсыратын ниеті туралы хабар берген күннен бастап төрт айдың ішінде тағайындалады.

4. 3-тармақта белгіленген кезеңдердің ішінде жоғарыда айтылғанға қол жетпесе, Уағдаласушы Мемлекеттердің бірі өзге келісу болмағанда Халықаралық соттың Президентін қажетті тағайындауларды жүргізуге шақыра алады. Егер Халықаралық соттың Президенті Уағдаласушы Мемлекеттердің бірінің азаматы болып табылса немесе қандай да бір басқа себеппен аталған функцияны жүзеге асыруға жіберілмейтін болса, онда қажетті тағайындауларды жүргізу үшін Халықаралық соттың Вице-Президенті шақырылатын болады. Егер Вице-Президент Уағдаласушы Мемлекеттердің бірінің азаматы болып табылса немесе, егер ол да аталған функцияны орындауға жіберілмейтін болса, онда Халықаралық соттың Уағдаласушы Мемлекеттердің ешбірінің азаматы болып табылмайтын, қызметі жағынан келесі мүшесі қажетті тағайындауларды жүргізу үшін шақырылады.

5. Төрелік сот өзінің шешімін көпшілік дауыспен шығарады. Мұндай шешім осы Келісімге және халықаралық құқықтың қолданылуы мүмкін, жұрт таныған нормаларына сәйкес шығарылуға тиіс және Уағдаласушы Мемлекеттердің екеуі үшін соңғы және міндетті болып табылады. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет төрелік соттың осы Уағдаласушы Мемлекет тағайындаған мүшесін ұстау жөніндегі шығындарды, сондай-ақ төрелік іс қарауға өзінің қатысуымен байланысты шығындарды мойнына алады. Екі Уағдаласушы Мемлекет теңдей үлестерде төрелік сот Төрағасын ұстау жөніндегі шығындарды, сондай-ақ төрелік іс қарауға байланысты басқа да шығындарды мойындарына алады. Сонымен бірге төрелік сот өз қалауы бойынша шығындардың көпшілік бөлігін немесе бәрін Уағдаласушы Мемлекеттердің біріне

жүктей алады. Басқа жағдайларда төрелік сот процедураның өзінің меншікті ережелерін белгілейді.

11-бап

Уағдаласушы Мемлекеттердің арасындағы қарым-қатынастар

Осы Келісімнің ережелері Уағдаласушы Мемлекеттердің арасындағы дипломатиялық немесе консулдық қарым-қатынастарды орнағанынан тәуелсіз қолданылуға тиіс.

12-бап

Басқа да ережелерді қолдану

Егер Уағдаласушы Мемлекеттердің кез келгенінің қазіргі қолданыстағы заңдарында немесе халықаралық құқықтан туындайтын міндеттемелерде, не болмаса осы Келісімге қосымша ретінде Уағдаласушы Мемлекеттер соңынан белгілеген міндеттемелерде екінші Уағдаласушы Мемлекет инвесторларының инвестицияларына осы Келісімде көзделгеннен қолайлырақ режим беретін жалпы немесе жеке сипаттағы ереже болса, мұндай ережелер осы Келісіммен салыстырғанда инвесторлар үшін олардың қолайлырақ болып табылатын көлемінде қолданылуға тиіс.

13-бап

Осы Келісімнің қолданылу саласы

Осы Келісім екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында Уағдаласушы Мемлекеттің бірінің инвесторларының қазіргі бар немесе ол күшіне енген соң жүзеге асырылған инвестицияларының бәріне қолданылады.

14-бап

Күшіне енуі

Әрбір Уағдаласушы Мемлекет осы Келісімнің күшіне енуі үшін қажетті ішкі мемлекеттік процедураларды оның орындағаны туралы екіншісіне мәлімдейді және осындай мәлімдемені алған соңғы күннен бастап 30-күні осы Келісім күшіне енеді.

15-бап

Қолданыс мерзімі және қолданыстың тоқтатылуы

1. Осы Келісім 30 жыл ішінде қолданыста болады және, егер Уағдаласушы Мемлекеттердің бірде-бірі бастапқы немесе келесі мерзім біткен соңғы екінші Уағдаласушы Мемлекетке жазбаша түрде осы Келісімнің қолданысын тоқтататын ниеті туралы хабарламаса, осындай мерзімге және мерзімдердің ішінде күшінде қала береді.

2. Осы Келісімді тоқтату туралы мәлімдеме күшіне енетін күнге дейін жүзеге асырылған инвестицияларға қатысты осы Келісімнің ережелері осы Келісімнің қолданысы тоқтатылған күннен бастап 20 жыл бойында күшінде қала береді.

Осыны куәландыру үшін екі Уағдаласушы Мемлекеттің тиісті түрде өкілеттік алған өкілдері осы Келісімге қол қойды.

Эль-Кувейт қаласында 1997 жылғы 31 тамызға сәйкес келетін 141 күні екі түпнұсқа данада, қазақ, араб және ағылшын тілдерінде жасалды, сондай-ақ барлық мәтіндердің күші бірдей. Мәтіндерді түсіндіруде пікір алшақтықтары туған жағдайда ағылшын тіліндегі мәтін басым болады.

Қазақстан Республикасы үшін Кувейт Мемлекеті үшін

Оқығандар:

Омарбекова А.Т.

Қасымбеков Б.А.